

Afd. 106 Sønderager

7400 Herning

Velkommen til informationsmøde om renovering

Tirsdag den 22. september 2020

Program

Velkomst ved FællesBo

V/formand for afdelingen, Dorte V. S. Bendtsen

Afdelingens renoveringsbehov, Landsbyggefonden, helhedsplanen og processen indtil nu

V/projektleder Camilla Bjørn, FællesBo

Gennemgang af renoveringsprojektet

V/Brian Højbjerg Sørensen, Årstiderne Arkitekter

Gennemgang af økonomien i projektet

V/projektleder Camilla Bjørn

Genhusning

V/genhusningsrådgiver Mette Junge Povlsen

Tidshorisont

V/projektleder Camilla Bjørn

Velkommen

- Sammen passer vi på hinanden og viser hensyn
- Husk god håndhygiejne
- Husk at holde afstand og vis hensyn, når du forlader din plads
- Der bliver desværre ikke mulighed for at holde pause under mødet

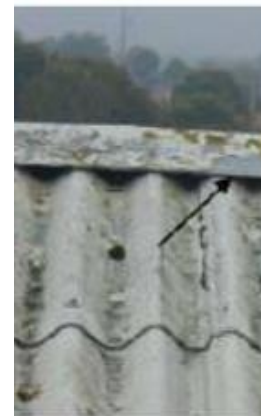
Ny boligaftale

- Regeringen har frigivet 30 mia. kr. fra Landsbyggefonden til renovering af almene boliger i hele Danmark
- FællesBo har udsigt til at få stor del i disse midler – til næsten 2.000 boliger, der virkelig trænger til renovering beliggende i 7 boligafdelinger
- Landsbyggefonden har oplyst, at hvis Skema A for sagerne godkendes inden årets udgang, er alle 7 sager garanteret midler fra LBF
- FællesBo har planlagt en beboerdemokratisk behandling af alle 7 helhedsplaner inden udgangen af året

Afdelingens renoveringsbehov

- Altankonstruktionen, der er sammenstøbt direkte ind i etagedækket, giver kraftige kuldebroer.
- Store støjgener mellem lejlighedsskel.
- Optrængning af kulde fra kælderen, hvilket giver kolde gulve i flere boliger.
- Der er konstateret skimmel i de lukkede altaner grundet kraftig vandindtrængning i altanlukninger.
- Dårlige ventilationsforhold med mekanisk ventilation af ældre dato.
- Vinduer er nedslidte og udtjente.
- Nedslidt tag med skader og dårlig isolering.
- Nedslidte og forældede afløbs-, vvs- og elinstallationer.
- Problem med dårligt indeklima, fugt og skimmel.
- P-kælder med omfattende skader.

Huslejepåvirkning ved en renovering

Renoveringsudgiften

Den samlede økonomi til udbedring af nødvendige byggetekniske vedligeholdelsesarbejder i afdelingen

- 139,6 mio. kr. inkl. moms og omkostninger
- Fremtidig husleje (gennemsnit): 916 kr./m²/år

En alternativ løsning

- FællesBo mener ikke, at afdelingen kan bære en husleje stigning i det omfang
- Derfor er der arbejdet med en alternativ løsning
- En fysisk helhedsplan for afdelingen

Antal rum	m²	I dag	Fremtidig månedlig husleje i kr. UDEN helhedsplan
2-værelses	76	4.129	5.801
3-værelses	91	4.944	6.946
4-værelses	105	5.705	8.015

Landsbyggefonden

Landsbyggefonden

Landsbyggefonden (forkortet LBF) er en selvejende institution, der er stiftet af almene boligorganisationer og oprettet ved lov.

Landsbyggefonden har til formål at støtte og udvikle alment boligbyggeri gennem forskellige tilskuds- og låneordninger.

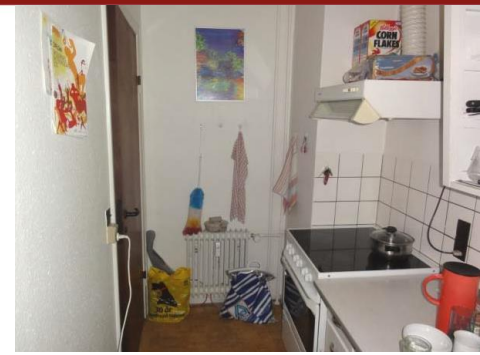
Renovering og fremtidssikring

- Bygningsmæssige renoveringsbehov
- Fremtidssikring – nutidens og fremtidens krav til boligstandard
  - Matcher de boliger vi har i dag fremtidens idealer?
  - Krav til køkken og bad har ændret sig
  - Befolkningssammensætningen og familiemønstre har ændret sig
  - Den omkringliggende by har ændret sig

”De boliger der førhen var attraktive, er nu i fare for at miste deres konkurrenceevne, og flere steder er det sket”

”For tres år siden var en toværelses bolig med centralvarme og beskedent badeværelse en attraktiv familiebolig for den brede befolkning.”

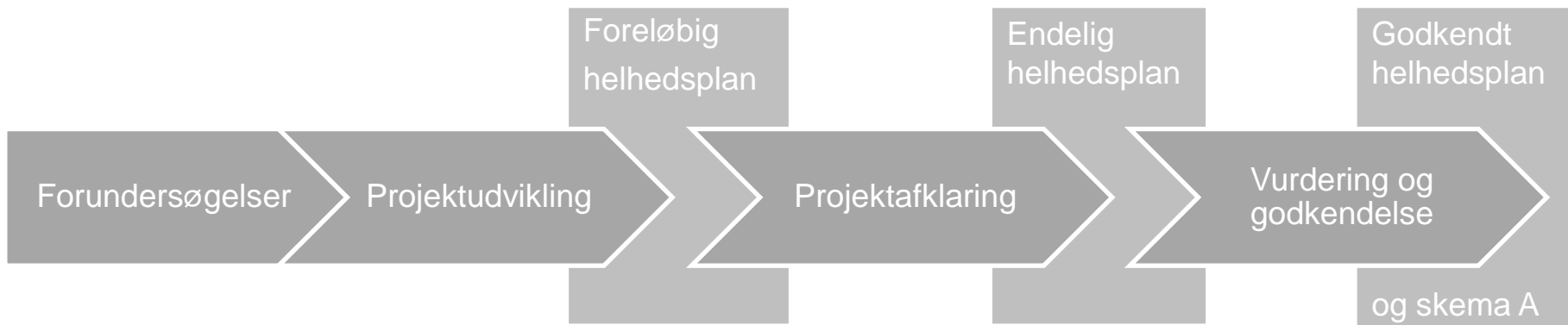
(Citater hentet fra publikationen ”Almene boliger med fremtid”, Landsbyggefonden)

Processen indtil nu

Helhedsplaner

Processen indtil nu

- Afholdelse af workshops tilbage i 2012-2013
- Fremsendelse af 1. oplæg til helhedsplaner i 2013
- Landsbygefonden besigtiger afdelingen i 2016
- Bearbejdning af helhedsplaner og forhandling med Landsbygefonden om helhedsplan samt en del ventetid
- LBF forhåndsgodkender helhedsplanen, juni 2020
- Forhåbentlig godkendelse af Skema A inden udgangen af året

Ydelsesstøtte fra Landsbyggefonden

Finansiering

- Ydelsesstøtte:
  - Støttede renoveringsarbejder finansieres med støttede lån
  - Det betyder, at renoveringsarbejdet kan finansieres med et billigere lån fordi Landsbyggefonden bidrager med ydelsesstøtte

Ydelsesstøtte fra Landsbyggefonden

Hvad støtter Landsbyggefonden?

- Byggeskader (Opretning)
- Tilgængelighed (Elevatore, ramper, niveaufri indgang)
- Ombygning og sammenlægning (Boligudbud der svarer til efterspørgslen)
- Miljøarbejder (Udearealer; legepladser, opholdsarealer, fælleshus/lokaler)

- Landsbyggefonden støtter ikke almindelig og planlagt vedligeholdelse

Den samlede økonomi

Samlet ramme	ca. 345,7 mio. kr.
Støttet del//LBF	ca. 167,5 mio. kr.
Garanteret del //LBF	40 mio. kr.
Ustøttet del	ca. 138,2 mio. kr.

Støttet del finansieres med et realkreditlån gennem LBF
Ustøttede del finansieres med et realkreditlån, lånet nedbringes væsentligt ved at gøre brug af afdelingens henlæggelser og egen trækingsret.

Afdeling 106 Sønderager vil desuden modtage driftslån fra LBF, samt der vil blive lavet en kapitaltilførsel efter 1/5-dels ordningen, ligesom der gøres brug af fællespuljetilskud.

Derudover vil man, på grund af renoveringens omfang, kunne spare på bl.a. henlæggelse til drift.

NB: Alle tilsagn er betinget af, at hele renoveringen gennemføres

Huslejekonsekvenser

Nødvendig vedligeholdelse (Need to have)

- Udskiftning af tag, efterisolering af tag
- Udskiftning af vinduer
- Delvis udskiftning af VVS- og elinstallationer i kælder og boliger samt følgeudgifter i boliger
- Efterisolering af gavle
- Håndtering af miljøfremmende stoffer i forbindelse med renovering
- Tiltag i kælder samt kloakseparering
- Renovering af P-kælder
- Øvrige nødvendige reparationer

Månedlig huslejestigning: 1.672 kr. (Bolig på 76 m²)

- Huslejeniveauet påvirkes ved renoveringer og forholdsmæssigt mere, hvis der ikke laves en helhedsplan med støtte.
- **Det betyder, at det eksisterende huslejeniveau ikke kan opretholdes under nogen omstændigheder.**

Huslejekonsekvenser

En helhedsplan (inkl. *Nice to have*)

- Ud over den nødvendige bygningsvedligeholdelse indeholder helhedsplanen følgende tiltag
  - Rummeligt bad med gulvvarme og plads til vaskesøjle
  - Nyt åbent køkken/delvist afskærmet (plus emfang)
  - Balanceret ventilation (forbedring af indeklimaet)
  - Lydisolerende tiltag mellem lejlighedsskel
  - Nye overflader; entredør, gulve, fodlister, maling af vægge, træværk og lofter
  - Etablering af tilgængelighed via elevator i et antal blokke
  - Komplet udskiftning af installationer i kælder og boliger
  - Renovering af udearealer + dørtelefon
  - Nye altaner

**Månedlig huslejestigning: 937 kr.
(Bolig på 76 m²)**

Huslejekonsekvenser

Eksempler på fremtidige huslejer

- På grund af pristalsregulering og omkostningsstigninger inden færdiggørelse af renoveringsprojektet, kan der forventes reguleringer af de endelige huslejer
- Dette er et gennemsnitligt uddrag af lejlighederne i afdelingen fremover
- Der er ikke taget højde for evt. boligstøtte og forbrugsudgifter

Antal rum	m ²	I dag	Fremtidig månedlig husleje i kr. <u>MED</u> helhedsplan	Fremtidig månedlig husleje i kr. <u>UDEN</u> helhedsplan	Difference imellem de to løsninger i kr.
2-værelses	76	4.129	5.067	5.801	734
3-værelses	91	4.944	6.067	6.946	879
4-værelses	105	5.705	7.000	8.015	1.015

Huslejen i dag: 652 kr./m²/år

Fremtidig husleje med en helhedsplan (gennemsnit i 2019 priser): 800 kr./m²/år

Fremtidig husleje uden en helhedsplan (gennemsnit i 2019 priser): 916 kr./m²/år (Løsningen finansieres af afdelingen alene over driften)

Genhusning handler om tryghed!

Genhusning

Alle får en personlig genhusningssamtale

3 genhusningsformer:

Midlertidig genhusning

Permanent genhusning

Permanent fraflytning

Flyttehjælp

Tilbageflytning

Genhusning

Husk at spørge, hvis du er i tvivl om noget!

Det er vigtigt for FællesBo, at vores lejere oplever, at der bliver taget hånd om dem i forbindelse med genhusningen – både på det praktiske, men også på det personlige plan. Det handler om tillid og tryghed!

Udlevering af genhusningsfolder

Det videre forløb

Spørge-dag

- 2 x 3 timer hvor der vil være muligt at få svar på spørgsmål omkring helhedsplan, husleje, genhusning mv.
- **Afholdes torsdag den 1. oktober 2020 i tidsrummet mellem kl. 10.00-13.00 og mellem kl. 15.00-18.00 i MCH Herning Kongrescenter**

Afstemning

- Der stemmes om helhedsplanen på ekstraordinært afdelingsmøde
  - 2 stemmer pr. husstand - alm. flertal tæller
  - Hver husstand må max. medbringe 1 fuldmagt
- **Afholdes torsdag den 8. oktober 2020 kl. 19.00-20.00 i MCH Herning Kongrescenter**
- **HUSK TILMELDING SENEST DEN 1. OKTOBER**

Tidshorisont og forventet igangsætning

Afdelingsmøde med afstemning om projektet	oktober 2020
Skema A godkendelse i økonomiudvalg/byråd	november 2020
Udarbejdelse af udbudsmateriale og udsendelse i licitation	marts-maj 2021
Udbud med forhandling	juni-sept. 2021
Myndighedsgodkendelse/Skema B godkendelse	oktober 2021
Kontrahering og slutprojektering	nov. 2021-jan. 2022
Opstart renovering	1. kvartal 2022

